

Súd: Okresný súd Trebišov
Spisová značka: 9Csp/20/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7918200647
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Zahorčák
ECLI: ECLI:SK:OSTV:2020:7918200647.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trebišov sudcom JUDr. Martinom Zahorčákom v spore žalobcu: S. R., C..XX.XX.XXXX, S. N. XXX/XX, T., zast. JUDr. Monika Marjanovič, advokátka, sídlo AK Urbánkova 1562/6, Košice, proti žalovanému: BENCONT COLLECTION, a.s., IČO: 47 967 692, so sídlom Vajnorská 100/A, Bratislava, o určenie neplatnosti Dohody o zrážkach zo mzdy, takto

rozhodol:

I. Určuje, že Dohoda o zrážkach zo mzdy uzavretá medzi Poštovou bankou, a.s. a žalobcom zo dňa 30.04.2015 je neplatná.

II. Žalobcovi priznáva nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa domáhal voči žalovanému určenia, že dohoda o zrážkach zo mzdy zo dňa 30.4.2015, uzavretá medzi Poštovou bankou a.s. a žalobcom, je neplatná. Žalobu odôvodnil tým, že s právnym predchodcom žalovaného - Poštovou bankou a.s. uzavrel zmluvu o úvere dňa 27.8.2012, na základe ktorej mu bol poskytnutý spotrebiteľský úver. Poštová banka a.s. postúpila pohľadávku voči žalobcovi na žalovaného zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 6.10.2016. Podľa žalobcu predmetná zmluva o úvere neobsahuje všetky zákonom predpísané náležitosti, a preto zmluvu treba považovať za bezúročnú a bezpoplatkovú. Konkrétne zmluva neobsahuje rozloženie splátky na istinu, úroky a iné poplatky, neobsahuje správny údaj o celkovej výške nákladov, ktoré by mal žalobca uhradiť. Súčasťou zmluvy o úvere bola v čl. 3 bod 4 aj dohoda o zrážkach zo mzdy, uzatvorená podľa §551 zákona č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov - Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“), ktorá je zabezpečením pohľadávky banky vzniknutej zo zmluvy o úvere v súlade s čl.4 bod 4.8 OP pre úver. Poštová banka a.s. si bola vedomá neprijateľnosti dohody o zrážkach zo mzdy uvedenej v bode 3.5. zmluvy o úvere a tak následne zaslala žalobcovi druhú dohodu o zrážkach zo mzdy s dohodou o úhrade dlhu a uznaní dlhu s dátumom 30.4.2015, aby dosiahla získanie finančných prostriedkov, na ktoré už nemala nárok. Tieto dokumenty majú charakter formulárovej zmluvy, všetky údaje okrem miesta a podpisu dlžníka sú v zmluve vopred predtlačené. Kvalifikačným kritériom pre záver, že nejde o individuálne vyjednanú zmluvnú podmienku je stav, ak zmluvné podmienky boli vopred pripravené a nebolo možné meniť ich, čo je daný prípad podľa § 53 ods. 2 OZ. Právny predchodca žalovaného využitím mylných informácií dosiahol uznanie dlhu v záujme predĺženia premlčacej doby, i keď žalobca o tom nemal vôbec vedomosť a nemal ani vôľu takéto vyhlásenie urobiť. Žalobca mal záujem dohodnúť sa na splátkach, ale musel podpísať celý formulár. Žalovaný listom zo dňa 8.11.2017 požiadal zamestnávateľa žalobcu o vykonávanie zrážok zo mzdy a požadoval od neho, aby zo mzdy žalobcu vykonával mesačné zrážky až do úplného splatenia dlhu vo výške 1.030,96 Eur. Zamestnávateľ je podľa zákona povinný vykonávať zrážky zo mzdy bez ohľadu na existenciu sporu, pričom veriteľ výšku dlhu sám jednostranne diktuje, a to bez akéhokoľvek odsúhlasenia súdom. Žalobca poukázal na to, že podľa § 137 písm. c) zákona č. 160/2015 Z.z. v znení neskorších predpisov - Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) má naliehavý

právny záujem na určení neplatnosti právneho úkonu. Deklarovaním neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy žalovaný stratí akúkoľvek legitimitu na použitie tohto kontroverzného zabezpečovacieho úkonu v spotrebiteľských právnych veciach. Vyrieši sa tým (ne)prípustnosť dohody o zrážkach zo mzdy čo do základu právnej otázky, čím judikatúra odôvodňuje naliehavý právny záujem. Dohoda o zrážkach zo mzdy predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa § 53 ods.1 OZ a naliehavý právny záujem vyplýva aj z ustanovenia § 53 ods.3, 4 OZ. Hrubá nerovnováha je daná z vyššie uvedených dôvodov tým, že veriteľovi umožňuje svojvoľné určenie výšky dlhu a postihnutie majetku dlžníka - spotrebiteľa bez predchádzajúcej súdnej kontroly, a to aj za predpokladu, že si veriteľ svoj nárok uplatňuje z neprijateľných klauzúl resp. neplatných právnych úkonov.

2. Žalovaný nesúhlasil so žalobou a žiadal žalobu v plnom rozsahu zamietnuť ako nedôvodnú. Poukázal na to, že inštitút zrážok zo mzdy upravuje § 551 OZ, zo znenia ktorého vyplýva, že dohoda o zrážkach zo mzdy je inštitútom práva, ktorý má v prvom rade zabezpečovací charakter, tzn. zabezpečuje pohľadávku veriteľa. Podľa žalovaného zmluvu o úvere nemožno považovať za bezúročnú a bez poplatkov, lebo obsahuje všetky zákonom predpísané náležitosti. V danom prípade dohoda o zrážkach zo mzdy nebola súčasťou zmluvy o úvere, bola uzavretá vo forme osobitnej listiny, spotrebiteľ- žalobca podpisom tejto dohody potvrdil, že pri jej podpísaní konal slobodne a vážne a že dohoda nebola uzavretá v tiesni, za nápadne nevýhodných podmienok a že si bol vedomý možnosti ju odmietnuť.

3. Žalobca v replike uviedol k námietke žalovaného, že prejednaniu veci bráni prekážka veci rozhodnutej (res iudicata) s poukazom na to, že legitímnosťou všetkých zmluvných podmienok, resp. zmluvy o úvere ako celku, sa už zaoberal rozhodcovský súd, poukázal na to, že je síce pravdou, že vec bola predmetom konania Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného pri Rozhodcovská arbitrážna a mediálna, a.s., ktorý vo veci rozhodol rozsudkom sp. zn. IA-C/0614/0190 zo dňa 18.9.2014, s tým, že právomoc rozhodcovského súdu bola daná Rozhodcovskou doložkou v bode 3 ods. 5 Zmluvy o úvere zo dňa 27.8.2012. Následne žalobca poukázal na rozhodovacia činnosť viacerých súdov, citovaním z rozhodnutí, a to z rozsudku Okresného súdu Svidník, sp. zn. 21Co 25/2012 zo dňa 18.6.2013, z uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/122/2011 zo dňa 9.2.2012, z uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6MCdo 9/2012 zo dňa 16.1.2013, z uznesenia Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn.: 2Cdo/458/2014 zo dňa 27.8.2015. Podľa názoru žalobcu, vzhľadom k neplatnej rozhodcovskej doložke nie je v danej veci prekážka res iudicata. Žaloba na plnenie je prekážkou res iudicata pre určovací žalobu (kladnú i zápornú), ak ide o rovnaké subjektívne právo, avšak rozhodovanie sporov o platnosť úkonov je zverená výlučne súdom, a preto nemôže byť predmetom zmiery medzi účastníkmi a ani nemôže byť otázkou platnosti ako taká ani predmetom meritórneho rozhodovania v rozhodcovskom konaní. Absolútna neplatnosť úkonov znamená, že úkon je neplatný od začiatku a to bez ohľadu na to, či sa neplatnosti niekto dovolal a či o tom rozhodol súd. Neplatný úkon nemožno účastníkmi dodatočne konvalidovať. Má sa za to, akoby neplatný úkon ani neexistoval. Žalobca ďalej uviedol, že Zmluva o úvere obsahuje v čl. 3 bod 5 neprijateľnú rozhodcovskú doložku. Ak je rozhodcovská doložka neprijateľná, ide o rovnaký stav ako keby rozhodcovská zmluva neexistovala. V súvislosti s naliehavým právnym záujmom žalobcu poukázal na znenie zákonných ustanovení, a to § 53 ods. 4 písm. i), 5 OZ, § 3 ods. 3, 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane spotrebiteľa“), § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“). Z uvedených zákonných ustanovení podľa žalobcu vyplýva oprávnenie spotrebiteľa domáhať sa určovacou žalobou neprijateľnosti zmluvných podmienok bez potreby preukazovania naliehavého právneho záujmu na takomto určení. Je to dôsledok zákonom stanovenej ochrany spotrebiteľa pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami. Žalobca naliehavý právny záujem na určení neplatnosti Dohody o zrážkach zo mzdy v Zmluve o úvere podľa ustanovenia § 137 písm. c) CSP odôvodňuje stavom právnej neistoty z dôvodu, že napriek tomu, že nárok žalovaného je premlčaný, žalovaný sa napriek tejto skutočnosti domáha plnenia zo Zmluvy o úvere formou zrážok zo mzdy. Dohodu o zrážkach zo mzdy žalobca považuje za neplatný právny úkon, nakoľko z jeho strany nedošlo k slobodnému, určitému a zrozumiteľnému prejavu vôle pri jej uzatváraní, keďže nevedel, čo podpisuje. Zároveň uviedol, že predmetná dohoda bola formulovaná jednostranne v neprospech žalobcu ako spotrebiteľa. Žalobca pri realizácii neplatnej dohody o zrážkach zo mzdy sa dostáva do pozície subjektu strácajúceho právo disponovať so svojim vlastným majetkom reprezentovaným príjmom dosahovaným za výkon svojej pracovnej činnosti. Navyše, pri zrážkach zo mzdy nie je možné preveriť, či sú zo mzdy zrážané len tie finančné nároky, ktoré dodávateľovi aj prináležia a nie aj tie, na ktoré

nemá právny nárok a to s poukazom na potrebu riadneho vyhodnotenia spotrebiteľskej zmluvy. Dohoda o zrážkach z mzdy je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, nakoľko je v rozpore s § 551 OZ, v zmysle ktorého nie je možné zabezpečovať budúcu pohľadávku veriteľa. Žalobca dal do pozornosti rozhodnutie Krajského súdu v Prešove, sp.zn. 6Co/95/2013 a závery Komisie na posudzovanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a nekalých obchodných praktík predávajúcich pri Ministerstve spravodlivosti SR zo dňa 21. 1. 2011 pod č. 8636/2010-110.98,113,179 ktorým v bode 9 Komisia dospela k záveru, že dohoda o zrážkach zo mzdy uzatvorená podľa § 551 OZ je zmluvnou podmienkou spôsobujúcou hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa a je v rozpore s ustanovením § 53 OZ, keďže spotrebiteľ je už v čase vzniku nútený uzatvoriť dohodu o zrážkach zo mzdy.

4. Žalobca podaním doručeným súdu dňa 15.09.2019 požiadal o zmenu žaloby v súlade s § 140 ods. 2 CSP. Vo svojom podaní uviedol, že žalobca sa domáha určenia neplatnosti Dohody o zrážkach zo mzdy, pričom žalobu podala v zmysle § 137 písm. c) CSP. Z vymedzenia žalobného petitu vyplýva, že žalobca sa domáha určenia neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy dôvodiac tým, že dohoda o zrážkach zo mzdy je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Nedomáha sa teda určenia, či tu právo je alebo nie, ale určenia právnej skutočnosti. V zmysle právnej úpravy § 52 ods. 1 OZ dohoda o zrážkach zo mzdy je spotrebiteľskou zmluvou, keďže ju uzatvoril dodávateľ - žalovaný a žalobca, ako spotrebiteľ, vo forme samostatnej listiny, ktorá tvorila prílohu k zmluve o úvere, ktorou žalovaný zabezpečoval splnenie záväzku dohodnutého v zmluve. Právny vzťah založený medzi žalobcom a žalovaným na základe zmluvy o úvere je spotrebiteľský, a preto spotrebiteľský charakter majú aj všetky na tento základný právny vzťah nadväzujúce právne úkony, teda aj Dohoda o zrážkach zo mzdy. Z hľadiska posúdenia prípustnosti žaloby v zmysle § 137 CSP potom možno v zmysle § 11 ods. 4 zákona o spotrebiteľských úveroch, podľa ktorého sa spotrebiteľ môže pred súdom domáhať určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru žalobou vychádzať z toho, že ak môže byť predmetom konania žaloba o určenie neplatnosti zmluvy o úvere, môže byť predmetom konania aj žaloba o neplatnosť dohody o zrážkach zo mzdy; ide o žalobu v zmysle § 137 d) CSP. Pre jej prípustnosť preukazovanie naliehavého právneho záujmu nie je potrebné. Vzhľadom k vyššiu uvedenému navrhol žalobca, aby súd pripustil zmenu žaloby spočívajúcu v zmene označenia právneho predpisu, ktorý výslovne predpokladá určovací žalobu o určenie neplatnosti Dohody o zrážkach zo mzdy, a to podľa § 137 písm. d) CSP.

5. Súd uznesením sp. zn. 9Csp/20/2018-75 zo dňa 30.10.2019 rozhodol o návrhu žalobcu na zmenu žaloby tak, že pripustil zmenu žaloby spočívajúcu v zmene označenia právneho predpisu v zmysle podania žalobcu zo dňa 15.09.2019 došlého súdu dňa 15.09.2019, podľa ktorého sa žalobca domáha určenia neplatnosti Dohody o zrážkach zo mzdy podľa ust. § 137 písm. d) CSP v spojení s ust. § 11 ods. 4 zákona o spotrebiteľských úveroch.

6. Žalovaný v duplike uviedol, že pokiaľ ide o otázku res iudicata, zotrúva na tejto námietke a opätovne zdôrazňuje, že v danej veci bol vydaný Rozhodcovský rozsudok, právoplatný dňa 19.12.2014 a vykonateľný dňa 23.12.2014. Žalobca (v rozhodcovskom konaní ako žalovaný) v rozhodcovskom konaní nenamietal predmetnú dohodu o zrážkach zo mzdy ani ju nijakým spôsobom nespochyboval. Rozhodcovský rozsudok bol vydaný dňa 18.09.2014, pričom už pôvodný veriteľ Poštová banka, a. s. žiadala o realizáciu zrážok zo mzdy, a to listom zo dňa 04.07.2013, pričom tieto zrážky sa aj vykonávali. Je teda nepochopiteľné, že žalobca preukazuje naliehavý právny záujem po vyše 6 (slovom šiestich) rokoch odo dňa predloženia dohody o zrážkach zo mzdy. V súvislosti s dohodou o zrážkach zo mzdy žalovaný uviedol, že predmetná dohoda bola žalobcovi zaslaná dňa 30.04.2015, pričom žalobca ju zaslal naspäť podpísaný až dňa 23.09.2015. Žalobca mal teda takmer pol roka, aby porozumel predmetnej dohode o zrážkach zo mzdy, pričom v rámci tohto obdobia mohol vyhľadať právnu pomoc ak by aj napriek tejto dlhej dobe bol text dohody o zrážkach zo mzdy nezrozumiteľný. Zdôrazňujeme, že žalobca mal naozaj dostatok času, aby si predmetnú dohodu preštudoval. Navyše, žalovaný zaslal predmetnú dohodu o zrážkach zo mzdy žalobcovi priamo na adresu domov. Žalobca mal dohodu o zrážkach zo mzdy doma, vo svojom domácom prostredí. Žalobca nemusel nikam vycestovať, aby predmetnú dohodu o zrážkach zo mzdy podpísal a žalobcu ani nikto nenavštívil za týmto účelom. Je evidentne tendenčné a účelové tvrdenie žalobcu, že predmetná dohoda o zrážkach zo mzdy nebola podpísaná slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne. Žalobca ďalej uvádza, že pri spotrebiteľských vzťahoch je možné uzavrieť dohodu o zrážkach zo mzdy, no musí spĺňať všetky zákonné kritéria, ktoré slúžia na ochranu spotrebiteľov. V tejto súvislosti nie je jasné o akých zákonných kritériách žalobca

hovorí, nakoľko opätovne zdôrazňujeme, že dohoda o zrážkach zo mzdy bola uzatvorená plne v súlade s ust. § 5a ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa. Bola uzatvorená slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne.

7. Súd vykonal dokazovanie písomnými podaniami strán sporu, vyjadreniami strán sporu, listinnými dôkazmi a zistil tento skutkový stav veci:

8. Súd za nesporné v tomto konaní považuje skutočnosť, že žalobca uzavrel s právnym predchodcom žalovaného zmluvu o úvere dňa 27.8.2012, na základe ktorej žalovaný poskytol žalobcovi úver. Ide o formulárovú typovú spotrebiteľskú zmluvu, ktorej súčasťou boli aj všeobecné podmienky poskytnutia úveru. V rámci zmluvy o úvere bola uzavretá aj dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov podľa § 551 OZ v čl.3 bod 4 Zmluvy. Táto skutočnosť vyplýva zo zmluvy o úvere zo dňa 27.8.2012 ako aj z podaní žalobcu. Zároveň je medzi stranami sporu nesporné, že v danom konaní sa jedná o spotrebiteľsky právny vzťah.

9. Za sporné skutočnosti súd považuje žalobcom namietanú platnosť Dohody o zrážkach zo mzdy. Sporné sú aj tvrdenia strán ohľadom právneho titulu, na základe ktorej bola žalovanému priznaná dlžná čiastka a to rozhodcovský rozsudok. Strany majú rozdielne názory na platnosť daného rozhodcovského rozsudku a s ním súvisiacu prekážku rozhodnutej veci. Sporné je aj porušenie povinnosti žalovaného, ktoré má mať podľa žalobcu za následok bezúročnosť a bezpoplatkovosť poskytnutého úveru.

10. Dňa 30.4.2015 bola uzavretá druhá dohoda o zrážkach zo mzdy, na osobitnej listine, z obsahu ktorej vyplýva, že v tejto dohode o zrážkach zo mzdy je označený veriteľ: Poštová banka a.s., dlžník: žalobca, ale pohľadávka nie je špecifikovaná a nie je uvedená ani výška pohľadávky. V článku I v bode I ako predmet dohody je uvedené, že veriteľ a dlžník uzatvárajú Dohodu o zrážkach zo mzdy v zmysle ust. §551 OZ, ktorá je zabezpečením uspokojenia pohľadávky veriteľa podľa článku II Dohody o splatení dlhu a privatívnej novácii zo dňa 30.4.2015, teda nie je uvedená konkrétna pohľadávka s označením čísla úverovej zmluvy, s dátumom uzavretia a výškou, je iba odkaz na čl. II. inej Dohody.

11. Podľa právnej zástupkyne žalobcu, žalobca uzatvoril so žalovaným Zmluvu o úvere zo dňa 27.08.2012 v čl. III, bod 5 predmetnej zmluvy je zmluvné dojednanie o Dohode o zrážkach zo mzdy, následne žalovaný zaslal žalobcovi dva dokumenty, a to Dohodu o uznaní dlhu so splátkovým kalendárom a Dohodu o zrážkach zo mzdy. Predmetné dokumenty boli zaslané poštou a žalobca ich podpísal ku dňu 30.04.2015. V samotnej žalobe namietali platnosť Dohody o uznaní dlhu a splátkovom kalendári vzhľadom k tomu, že predmetný úver je bezúročný a bez poplatkov, nakoľko neobsahuje náležitosti v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch a žalobca už zaplatil istinu 2000,- Eur v prospech žalovaného, nevznikol žalovanému vo vzťahu k nemu už žiaden nárok. Čo sa týka samotnej Dohody o zrážkach zo mzdy, domáhajú sa určenia jej neplatnosti z dôvodov, že táto neobsahuje samotnú výšku pohľadávky, označenie úverovej zmluvy, z ktorej pohľadávka vzišla, dátum uzatvorenia a výšku mesačných splátok. Nakoľko predmetná dohoda iba odkazuje na Dohodu o uznaní dlhu je v tejto časti neurčitá, teda neplatná. Poukázali na rozhodnutie tunajšieho súdu v obdobnej veci sp. zn. 9Csp/375/2017 z 08.10.2018, kde súd obdobne posudzoval platnosť Dohody o zrážkach zo mzdy a vyslovil jej neplatnosť, jedná sa o totožnú Dohodu o zrážkach zo mzdy. Vzhľadom k uvedenému žiadali, aby súd určil, že Dohoda o zrážkach zo mzdy uzavretá medzi Poštovou bankou, a.s. a žalobcom dňa 30.4.2015 je neplatná a zároveň, aby bol žalovaný zaviazaný na náhradu trov konania.

12. Z listu žalovaného zo dňa 08.11.2017 vyplýva, že žalovaný požiadal zamestnávateľa žalobcu o vykonávanie zrážok zo mzdy žalobcu z titulu predmetnej dohody o zrážkach zo mzdy zo dňa 30.4.2015.

13. V konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 10Csp/7/2018 bolo právoplatne nariadené neodkladné opatrenie - uloženie povinnosti žalovanému zdržať sa výkonu práva na zrážky zo mzdy žalobcu na základe dohody o zrážkach zo mzdy, uzavretej medzi Poštovou bankou a.s. a žalobcom dňa 30.4.2015, do právoplatného skončenia konania vo veci samej, a to uznesením zo dňa 07.02.2018. Predmetné uznesenie bolo potvrdené uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6Co/214/2018 zo dňa 27.08.2018.

14. Súd preskúmal podanú žalobu a na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že podaná žaloba je dôvodná.

15. Podľa § 137 písm. d) CSP, žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

16. Podľa § 177 ods. 1 CSP, súd nariadi na prejednanie veci samej pojednávanie.

17. Podľa § 52 ods.1 OZ spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

18. Podľa § 52 ods. 2 OZ ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

19. Podľa § 53 ods.1 OZ, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa /ďalej len „neprijateľná podmienka“/. To neplatí, ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

20. Podľa § 53 ods.2 OZ za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

21. Podľa § 53 ods. 4 písm. r) OZ v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

22. Podľa § 54 ods. 2 OZ v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

23. Podľa § 551 ods.1,2 OZ uspokojenie pohľadávky možno zabezpečiť písomnou dohodou medzi veriteľom a dlžníkom o zrážkach zo mzdy, zrážky zo mzdy nesmú byť väčšie než by boli zrážky pri výkone rozhodnutia. Proti platiteľovi mzdy nadobúda veriteľ právo na výplatu zrážok okamihom, keď sa platiteľovi dohoda predložila.

24. Podľa § 37 ods.1 OZ právny úkon musí byť urobený určite a zrozumiteľne, inak je neplatný.

25. Vykonaným dokazovaním súd mal za preukázané, že medzi žalobcom ako dlžníkom a právnym predchodcom žalovaného ako veriteľom bola uzavretá zmluva o úvere dňa 27.08.2012, v rámci ktorej bola uzavretá aj dohoda o zrážkach zo mzdy. Zmluva o úvere nebola predmetom sporu.

26. V súvislosti s námietkou žalovaného, že prejednaniu veci bráni prekážka veci rozhodnutej (res iudicata) s poukazom na to, že legitímnosťou všetkých zmluvných podmienok, resp. zmluvy o úvere ako celku, sa už zaoberal rozhodcovský súd, je súd toho názoru, že rozhodcovská doložka, ktorá je uvedená v čl. 3 bod 5 Zmluvy, je zjavne neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Znenie tejto rozhodcovskej doložky je v rozpore s ust. § 53 ods. 4 OZ účinného v čase uzatvorenia zmluvy, keďže z jej znenia vyplýva, že spotrebiteľa zaväzuje riešiť spory zo spotrebiteľskej zmluvy iba prostredníctvom rozhodcovského súdu. Predmetné dojednanie nie je možné v žiadnom prípade považovať za individuálne dojednané, keďže spotrebiteľ nemal možnosť pri uzatvorení zmluvy ovplyvniť obsah rozhodcovskej doložky. Zároveň predmetná doložka bola vopred naformulovaná dodávateľom a bola súčasťou predtlačenej formy spotrebiteľskej zmluvy.

27. Na základe uvedených skutočností súd neprihliadal na rozhodcovský rozsudok predložený žalovaným, keďže rozhodcovská doložka je v danom prípade absolútne neplatnou, pričom jej absolútna neplatnosť nastáva bez ďalšieho ex lege zo zákona, v dôsledku čoho sa na takúto doložku hľadí tak, ako keby nebola. Vzhľadom k neplatnej rozhodcovskej doložke nie je v danej veci prekážka res iudicata.

28. Predmetom tohto konania bolo určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy, ktorá bola uzavretá medzi Poštovou bankou a.s. a žalobcom dňa 30.4.2015.

29. Pri skúmaní dohody o zrážkach zo mzdy nejde o abstraktnú kontrolu v spotrebiteľských veciach v zmysle § 302 CSP, ale súd posudzuje platnosť dvojstranného právneho úkonu. Dohoda o zrážkach zo mzdy je zabezpečovacím prostriedkom peňažnej pohľadávky, ktorú uzatvára veriteľ so svojim dlžníkom. Ako taká je samostatnou dohodou uzatvorenou podľa ustanovení Občianskeho zákonníka, a preto sa na ňu vzťahujú okrem špeciálnych ustanovení § 551 OZ aj všeobecné ustanovenia o právnych úkonoch § 34 a nasl. OZ.

30. Dohoda o zrážkach zo mzdy musí byť uzatvorená určitým a zrozumiteľným spôsobom, čo znamená, že musí obsahovať označenie pohľadávky, o uspokojenie ktorej ide. V čase uzatvárania dohody o zrážkach zo mzdy musí byť zabezpečovaná pohľadávka presne a úplne konkretizovaná, inak by dlžník nemohol platne prejavíť vôľu uspokojiť pohľadávku veriteľa prostredníctvom tohto inštitútu. Ak teda nie je určito a zrozumiteľne v dohode o zrážkach zo mzdy vyčíslená pohľadávka, ktorá sa má zabezpečiť, môže vzniknúť situácia, že veriteľ si bez akýchkoľvek možností dlžníka na obranu uplatní pohľadávku vo výške, na ktorú by nemal pri náležitej súdnej kontrole nárok v plnom rozsahu.

31. V spotrebiteľských právnych vzťahoch nie je vylúčené, aby si veriteľ zabezpečil svoju pohľadávku dohodou o zrážkach zo mzdy. Tieto právne vzťahy sú charakteristické tým, že dodávateľ je vo výhodnejšom postavení, lebo má nesporne odbornú prevahu nad spotrebiteľom, ktorému poskytuje svoje služby, preto je dôvodné od dodávateľa očakávať, že vo vzťahu k spotrebiteľovi bude vystupovať poctivo. V prípade, že zabezpečená pohľadávka v dohode o zrážkach zo mzdy nie je presne a úplne konkretizovaná, bez konkrétneho vyčíslenia tejto zabezpečenej pohľadávky, sa potom od spotrebiteľa de facto vyžaduje uhradenie plnení, o ktorých spotrebiteľ nebol pred uzatvorením dohody preukázateľne informovaný, ktorých úhrada nebola upravená v zmluve a zároveň plnením, s ktorými sa nemal možnosť oboznámiť pred uzatvorením zmluvy, čo OZ v § 53 ods. 4 písm. a/ považuje za neprijateľné podmienky v spotrebiteľských právnych vzťahoch.

32. V danom prípade dohoda o zrážkach zo mzdy neobsahovala konkrétnu výšku pohľadávky, ktorá má byť zabezpečená, dokonca pohľadávka nebola ani označená konkrétne napr. uvedením čísla úverovej zmluvy, dátumom uzavretia úverovej zmluvy, bol daný odkaz iba na čl. II inej dohody uzavretej v ten istý deň a tak vznikla aj hrubá nerovnováha, keďže veriteľovi takáto dohoda umožňuje svojvoľné určenie výšky dlhu a postihnutie majetku spotrebiteľa.

33. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti súd dospel k záveru, že dohoda o zrážkach zo mzdy zo dňa 30.4.2015 uzavretá medzi žalobcom a právnym predchodcom žalovaného je absolútne neplatná, ide o absolútne neplatný právny úkon s poukazom na § 37 ods.1 OZ. Z toho dôvodu súd žalobe vyhovel tak ako je to uvedené vo výrokovej časti rozsudku.

34. Záverom je potrebné ešte dodať, že žalobca sa domáhal určenia neplatnosti Dohody o zrážkach zo mzdy. V tejto súvislosti súd skúmal prípustnosť uvedenej žaloby v zmysle § 137 písm. d) CSP. Keďže uvedená dohoda je právnym úkonom, a teda právnou skutočnosťou, ktorej neplatnosti sa žalobca domáhal, je potrebné určiť osobitný právny predpis, z ktorého takéto právo žalobcovi vyplýva. Zároveň súd dáva do pozornosti skutočnosť, že uvedené právo žalobcu nemusí byť v osobitnom právnom predpise výslovne (*expressis verbis*) vymedzené ako oprávnenie podať žalobu o neplatnosť určitého právneho úkonu. Ustanovenie § 137 písm. d) CSP totiž používa pojem „vyplýva z osobitného predpisu“, čo je významovo rozhodne širší pojem ako „osobitný právny predpis definuje/vymedzuje“. V nadväznosti na uvedené je potrebné uzavrieť, že osobitným právnym predpisom, z ktorého vyplýva oprávnenie domáhať sa určenia neplatnosti Dohody o zrážkach so mzdy je v danom prípade aj § 11 ods. 4 zákona o spotrebiteľských úveroch, podľa ktorého sa spotrebiteľ môže pred súdom domáhať určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru žalobou. Napokon všeobecným ustanovením, ktoré taktiež umožňuje spotrebiteľovi domáhať sa ochrany jeho práv je aj prvá veta § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. v znení neskorších predpisov - o ochrane spotrebiteľa.

35. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

36. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

37. Podľa § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí samostatným rozhodnutím, ktoré vydá súdny úradník.

38. O trovách konania súd rozhodol v zmysle vyššie citovaných ustanovení zákona tak, že priznal žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100%, keďže mal v konaní plný úspech. O výške náhrady trov konania rozhodne po právoplatnosti tohto rozhodnutia súd prvej inštancie samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku súdu prvej inštancie je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znova od doručenia opravného uznesenia, len v rozsahu vykonanej opravy.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 127 ods. 1 CSP). Odvolanie proti rozsudku, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej možno odôvodniť podľa § 365 ods. 1, 2, 3 CSP len tým, že : a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch v exekučnom konaní.